

Biografisk text från 1875

Författaren

**August
Ahlqvist**

Biografi:
August Engelbrekt Ahlqvist
– Återutgivning av text från 1875

av ”O. E. T.”

Redaktör Mikael Jägerbrand

ISBN 978-91-7757-428-6

Copyright © 2017 Mikael Jägerbrand / Virvelvind Förlag, Lysekil.
Den här e-boken ges ut av E-boksbiblioteket Förlag (imprint)

Mer info: www.e-boksbiblioteket.se

Förord

I den här e-boken får du veta mer om en av 1800-talets mest inflytelserika finska språkforskare; August Ahlqvist.

Du får veta mer om hans äventyrsfyllda liv och hur han reste i månader för att dokumentera okända språk.

När den här texten skrevs år 1875 var Ahlqvist mitt i sin karriär och var bara 48 år gammal.

Språkforskaren August Engelbrekt Ahlqvist avled nästan 15 år senare, den 20 november 1889.

Den här texten publicerades ursprungligen den 5 juni år 1875 i tidskriften "Ny Illustrerad Tidning" med rubriken "August Engelbrekt Ahlqvist". Texten publicerades anonymt under signaturen "O. E. T."

Eftersom den här texten skrevs på 1800-talet så innehåller den mått, ord och personer som inte är så bekanta i dag. Därför har vi kompletterat originaltexten med en kortfattad ordlista.

Biografi: August Engelbrekt Ahlqvist

Den här texten publicerades ursprungligen den 5 juni år 1875 i tidskriften "Ny Illustrerad Tidning" med rubriken "August Engelbrekt Ahlqvist". Texten publicerades anonymt under signaturen "O. E. T.".

Studentmötet tillför oss i dessa dagar gäster från nordens alla universitet, skaror af de unga, hvilka der utbildat sig för livets värf, på färden slutande sig kring kära ledare bland de äldre, hvilka redan genom sitt lifs gerning skapat sig ett namn bland nordens folk. Så ha de finske studenterna i sina leder hitfört *August Engelbrekt Ahlqvist*, den främste kämpan för utveckling af finskt språk till kulturspråk, för höjande af det finsktalande folkets intellektuella behof och nationliga sjelfkänsla, den vetenskaplige språkforskaren och hjertvarme skalden, som visat vår nordiska verld att man väl kan älska och verka för finsk odling utan att därför mindre älska den svenska, långt mindre vända sig hatfullt och anklagande mot densamma, såsom den der »finnens språk förtrampat, hans själ i bojor lagt». Tvärtom har Ahlqvist öppet uttalat sig mot den missriktning hos finskhet-siffrare, hvilken i dylika anklagelser gifvit sig luft, och varnat mot kif

och lumpna strider:

»Ej kifvas ju två strömmar,
som samma ursprung fått,
som begge hafva flutit
ur samma källas famn,
om ock i skilda fåror,
om ock med skilda namn.»

Så quad han för ett decennium tillbaka — på finskt tungomål. — så har han arbetat i kärlek till både svenskt och finskt; det var ett godt omen, att *han* blef en af det unga Finlands antesignaner, då det nu sände sina framtidsmän att möta å ynglingatinget vid Fyris.

Från en kompetent penna ha vi lyckats erhålla den teckning af Ahlqvists lefnad, vi här nedan meddela.

Liksom så mången annan bland nordens framstående män är äfven August Ahlqvist en kojans son, som sjelf haft att bana sin väg i verlden. Han föddes den 7 augusti 1826 i Kuopio och tillbragte sin barndom och tidigare ungdom dels i denna stad, dels på landet i närhet, i en nejd, som till natur och befolkning är rent finsk. Från barn domen uppväxt i innerligt samlif med Finlands natur och det finska folket, utbildade han sig till en af kärlek till fosterlandet genomträngd personlighet. Redan förr än han blef student gjorde han, genom en finsk öfversättning af en lärobok, början till sin åt det finska folkets höjande egnade literära verksamhet. Och sedan han 1844 lämnat Kuopio gymnasium och blifvit student vid Helsingfors universitet, stälde han sig med ungdomsfrisk ifver i de mäns led, hvilka på denna tid gåfvo den vaknande nationalkänslan uttryck genom sträfvandet

att höja den stora massan af det finska folket till intellektuelt och politiskt sjelfmedvetande. Dessa män egnade sina sträfvanden i främsta rummet åt det finska språket såsom nationalandans renaste uttryck och såsom det nödvändiga medlet för att bereda detta folk tillträde till en högre kultur. Sålunda blef det finska språkets vetenskapliga utforskande och dess praktiska utveckling till kulturspråk målet för Ahlqvists sträfvanden. Som vetenskapsman, som publicist och som skald har han under hela sitt lif arbetat för detta mål. De första frukterna af hans literära verksamhet voro öfversättningar af några bland Runebergs dikter (»Idyll och epigram», »Molnets broder») samt bland Almqvists folkskrifter (»Grimstahamns nybygge» och »Kapellet»). År 1847 stiftade Ahlqvist jämte några andra för det finska språket entusiastiske studenter tidningen *Suometar*, finskhets-sträfvandets förnämsta organ och den första tidning, som på finska språket behandlade högre kulturfrågor. Medan han sålunda bidrog att arbeta upp det dittills ringaktade finska språket till bärare af en högre odling och att väcka den bildade allmänhetens intresse för detta språk, gjorde han tillika början med den språkforskning, som sedermera blef hans lifs hufvudsakliga uppgift. Redan under åren 1846 och 1847 genomvandrade han östra Österbotten samt ryska och finska Karelen, dels för att ur folkets mun samla sånger och sagor, dels för att undersöka de i fråga varande landskapens munarter. Sedan han år 1853 blifvit filosofie kandidat företog han, med understöd dels af Helsingfors' universitet, dels af de finska literatursällskapen i Helsingfors och Viborg, en långvarig resa bland de finska folkstammarna utom Finlands gränser, för att undersöka deras etnografiska förhållanden och i främsta rummet deras språk. Sommaren 1854, medan det orientalska kriget spridde oro äfven i nordn, började han sin färd. Utgångs-

punkten var södra delen af Viborgs län, derifrån han, till en början åtföljd af en annan ung forskare, K. Slöör, vandrade till Ingermanland och till fots kringströfvade bland folket samt uppsamlade »runor», d. v. s. folkpoesi. Senare på hösten eignade Ahlqvist, numera skild från sin följeslagare, sina forskningar åt den lilla Votiska stammens språk, en till finskans tavastländska dialekt hörande munart, öfver hvilken han år 1855 utgaf en grammatik (»Votisk grammatik jämte språkprof och ordförteckning», i Acta societatis scientiarum Fenniae, tom V). Från Ingermanland begaf han sig till Estland och Lifland för att lära närmare känna esternas språk och kulturförhållanden. Det närmaste resultatet af hans vistelse här (förmäligast i Dorpat) var en framställning af den estniska litteraturens ställning (på finska utgifven i finska literatursällskapets tidskrift Suomi för år 1855). I maj 1855 vände Ahlqvist sin färd till landskapet Olonetz, hvarest den vepsiska eller nord-tschudiska stammen (äfvenledes hörande till den tavastländska grenen af Finnarne) i ödsliga nejder lefver föga berörd af den ryska kulturens nivellerande inflytande. Till häst och till fots genomvandrande denna stams område, utforskade han den vepsiska munarten, hvilken han sedermera behandlat i ett arbete: »Anteckningar i nord-tschudiskan» (i Acta societatis scientiarum Fenniae tom VI, 1859). Etter att derpå hafva tillbragt några månader i hemlandet, begaf han sig i februari 1856 på sin förnämsta forskningsresa, till östra Ryssland och Sibirien. Utgångspunkten för hans forskningar derstädes var staden Kasan, hvarest han studerade de för den finska språkforskningen vigtiga tatariska och tschivaschiska språken. Efter att hafva gjort färder bland Tschuvascherna samt bland Tscheremisserna (en af de vid Volgas strand boende finska stammarna), eignade han sin verksamhet under hela året 1857 åt forskningar om de i närheten

af Volgas mellersta lopp och dess stora bifloder boende Mordvinerna och deras språk. Af det rika etnografiska och linguistiska material han här samlade, har han hittills utarbetat först en framställning af läran om verbet i den ena af mordvinskans dialekter, mokscha-mordvinskan (utgifven i Helsingfors såsom specimen för docentur 1859) och sedermera en utförlig grammatik öfver samma dialekt (»Versuch einer mokscha-mordwinischen Grammatik nebst Texten und Wörterverzeichniss, S:t Petersburg 1861). Från dessa nejder, hvilka höra till de fruktbaraste delarna af Ryssland, begaf sig Ahlqvist våren 1858 längre bort åt öster öfver Ural, till de ödemarker i vestra Sibirien, hvilka äro hemvist för Ostjakerna och Vogulerna, finska folkstammar som äro närmast beslägtade med Magyarerna och tillbringa sin lefnad i urskogarna på jägarens kulturståndpunkt. Under mödor och försakelser af alla slag undersökte han dessa stammars lefnadsförhållanden och deras språk, ända till slutet af år 1858, hvarefter han ändtligen återvände till hemlandet med en rik skörd af etnografiska och lingvistiska iakttagelser. Sina resor och sin vistelse dels bland de finska folkstammarna dels bland ryssarna har han på ett underhållande, ofta humoristiskt sätt skildrat i sina på finska utgifna »Reseminnen från Ryssland» (Muistelmia matkoilta Venäjällä vuosina 1854—1858, Helsingfors 1859). — En annan längre resa i vetenskapligt ändamål företog Ahlqvist under åren 1861—1862, denna gång åt vester, nämligen först till Tyskland, för att idka allmänt språkvetenskapliga studier, och derpå till Ungern, för att inhemta grundlig kännedom om Magyariskan. Rörande detta språks förvandtskap med finskan utgaf han efter sin hemkomst en afhandling i tidskriften Suomi för 1863.

Frukten af alla dessa resor utgöres dels af de viktiga specialarbeten öfver de särskilda finska stammarnas språk, hvilka Ahlqvist

hittills utgifvit och ännu har under arbete (såsom en grammatik öfver Voguliskan), dels och väsentligen af den belysning dessa specialforskningar gifva åt den jämförande forskningen öfver den finska språkstammen. Derfor kommer den utförliga, på komparativ grund hvilande, framställning af den finska grammatiken, med hvilken Ahlqvist nu redan en längre tid varit sysselsatt, sannolikt att blifva hans förnämsta arbete och i allmänhet epokgörande för språkvetenskapen på detta område. Af detta arbete hafva imellertid hittills endast smärre utdrag framträdt för offentligheten (»Ableitung der Substantiva welche die Bedeutung des Örtlichen haben», »Zusammensetzung des Nomens», »Ableitung der Nomina actionis», i *Acta societatis scientiarum Fenniae*, tom IX, X, 1871—1874), hvarjämte Ahlqvist i sina akademiska föreläsningar behandlat dit hörande ämnen. Ahlqvist blef nämligen 1859 docent i de finska språken vid Helsingfors' universitet och 1863, såsom Elias Lönnrots efterträdare, professor i samma ämne. Bland hans senare vetenskapliga arbeten förtjena särskildt att framhållas »De vestfinska språkens kulturord», ett verk, hvori han genom den jämförande språkforskningen söker sprida ljus öfver det finska folkets äldsta kulturståndpunkt och det inflytande andra folk (i främsta rummet slaviska, litthauiska och germaniska) utöfvat på dess kulturutveckling.

Under det Ahlqvist sålunda utöfvat en framstående vetenskaplig verksamhet, af hvilken vi här endast kunnat skildra hufvuddragen, har han aldrig upphört att på det varmaste intressera sig för fosterlandets nationela utveckling och närmast för det finska språkets utbildning till ett organ för den högre bildningen. Fortfarande har han genom akademisk lärareverksamhet, genom författande af läroböcker för skolan och universitetet, genom öfversättningar, genom

en mängd afhandlingar samt en mångsidig publicistisk verksamhet deltagit i arbetet för den nationela bildningen. Det oaktadt har han efter hand blifvit alltmer främmande för det parti, som företrädesvis gör anspråk på att föra finskhetssträfvandets talan, de s. k. fenno-manerna. Orsakerna härtill äro flera. Först och främst har Ahlqvists medfödda rena språksinne och djupa kännedom om finska språket, i förening med hans kärlek för detta språk, gjort honom till en sträng granskare gent emot de finskhetsifrare, hvilka i sin välmening utöfvat literär produktion på finska utan grundlig kunskap i detta språk, och hvilka sålunda gjort sitt till att leda det ännu böjliga språkets utveckling på en falsk väg. Härtill kommer att hans vistelse bland de finska stammarna i Ryssland, hvilka enligt hans eget yttrande stå flera sekler efter Finlands folk i bildning, lärt honom att sätta högt värde på den svenska bildningen i Finland och känna tacksamhet mot Sveriges folk, medan deremot hos de öfriga finskhetsifrarne förkärleken för finskan ofta urartat till afvoghet mot den svenska bildningen. Och slutligen har Ahlqvist aldrig skytt att visa sitt förakt för det slag af fosterlandskärlek, som visar sig endast i vackra fraser och utbrott af partihat, ej i allvarligt arbete. Till följd af alla dessa orsaker har det egendomliga förhållande utvecklat sig, att finskhetens främste målsman i närvarande tid står i spändt förhållande till massan af finskhetsifrare. Derför har Ahlqvist också år 1872 för sin publicistiska verksamhet, hvilken han dittills utöfvat i åtskilliga tidningar på svenska och finska språken, grundlagt en egen tidskrift, Kieletär (=språkets genius), utkommande i fria häften. Denna tidskrift, som i språkligt afseende är det yppersta, som för närvarande utkommer på finska, innehåller dels uppsatser på den finska språkvetenskapens område, dels literär kritik. Äfven den sistnämnda är i Ahlqvists hand

synnerligen lärorik i språkligt afseende och utmärkes för öfrigt af träffande omdöme och en ypperlig humor, hvars attiska sälta dock måhända stundom är skarpare än nödigt vore. Sålunda har Ahlqvist både som språkforskare och äfven som publicist utöfvat en för det finska språkets utveckling i högsta grad betydelsefull verksamhet.

Men äfven på ett ännu mer omedelbart sätt har han verkat ej blott för språkets utan ock för nationalandans utveckling. Han är nämligen en *skald* af första ordningen. I allmänhet torde det vara ytterst sällsynt att samma person är på en gång en helgjuten skald och en verklig vetenskapsman, ty så väl vetenskapen som poesien gör anspråk på människans hela väsen, och de, hvilka söka förena dessa båda områden för andens verksamhet, blifva vanligen medelmåttor, i bästa fall på det ena området, men ofta på båda. Men Ahlqvist tyckes utgöra ett undantag från denna regel, ty han är lika stor skald som vetenskapsman. Detta är förklarligt derigenom att grundvalen för hans vetenskapliga och hans poetiska, verksamhet är *en*: kärleken till fosterlandet. Liksom Ahlqvists hela personlighet är en rent finsk typ, är också hans skaldedikt ett uttryck af den finska nationalandan: de finska furuskogarnas allvar men äfven deras friska doft andas ur hvar och en af hans sånger. Hans skaldegåfva är lyrisk; tonen i hans dikt är allvarlig, men fri från hvarje tecken till sentimentalitet, ty de känslor han uttalar äro sådana som lefva i ett djupt manligt sinne. Vare sig att han skildrar ungdomens glada minnen eller den bepröfvade mannens känslor, vare sig att han fäller tårar vid sitt barns graf eller beler tingens fåfänglighet, att han svänger satirens gissel öfver den anspråksfulla tomheten eller sjunger ljusets seger i det älskade fäderneslandet, hänför han alltid läsaren genom den åskådlighet, den lefvande sanning, hvilka utmärka den *store* skalden. Till detta intryck

bidrager i väsentlig mon behandlingen af det finska språket, ur hvilket Ahlqvist förmått framlocka all den klangfulla harmoni, hvaraf detta språk är mäktigt.

Ahlqvists diktsamling, *Säkeniä* (= *gnistor*), är det klaraste intyg öfver hvad han förmått verka för det finska språkets utveckling, liksom den i metriskt alseende är frukten af långvariga studier, hvilkas teoretiska resultat han framlagt i sin finska metrik (utgifven 1863 på finska språket under titeln *Runousoppi*, såsom specimen för profession. Endast i afseende å produktiviteten har *Oksanens* (så kallar han sig som skald) poetiska gåfva lidit intrång af hans trägna verksamhet i vetenskapens tjenst, ty hans poetiska arbeten utgöra endast ett litet band. — Dock torde äfven hans stränga sjelfkritik hafva bidragit dertill. Diktsamlingen *Säkeniä* utkom ursprungligen i tvänne häften (det första 1860, det andra 1868), men sedermera har år 1874 en ny »förminskad och förökad» upplaga af hela samlingen utkommit. Af dessa dikter är endast ett ringa fåtal tillgängligt i svensk öfversättning, uti R. Hertzbergs diktsamling »Från Saimens och Päijänes stränder», och Ahlqvists skaldeverksamhet torde därför vara så godt som okänd utom Finlands gränser, ehuru den icke mindre än hans vetenskapliga verksamhet skulle förtjena europeisk ryktbarhet.

O. E. T.

August Engelbrekt Ahlqvist.

Viktiga ord och personer

Antesignani.

En militär titel under romartiden på de soldater som bevakade härens hederstecken. Uttrycket kom senare att bli en synonym för ”de tappreste krigarna”.

Attiskt salt.

Gammalt uttryck för att yttra sig elegant eller träffsäkert. Anspelar på antikens Aten.

Hertzberg, Rafael.

[1845–1896] Finlandssvensk författare, översättare och historiker. Skrev ett stort antal böcker om allt från lyrik och historia till barnböcker. Är mest känd för att ha skrivit texten till julsången ”Julpolska”.

Lifland.

Område i Baltikum som omfattade nuvarande Lettland och Estland. Livland var under perioden 1629 till 1721 en del av Sverige.

Lönnrot, Elias.

[1802–1884] Finländsk språkforskare, botaniker och författare.

Skrev främst på finska men ibland även på svenska. Är mest känd för att ha sammanställt nationaleposet "Kalevala".

Mordviner.

Ett finskt-ugriskt folk i Ryssland. Av de ca 850 000 mordvinerna bor en tredjedel i delrepubliken Mordvinien (ca 50 mil öster om Moskva).

Olonets.

Namnet på ett tidigare guvernement/landskap i nordvästra Ryssland. Området motsvaras ungefär av det nuvarande distriktet Karelska republiken. Namnet Olonets lever kvar som namnet på en liten stad med ca 8 000 invånare.

Orientaliska kriget.

En av de största militära konflikterna under 1800-talet med Ryssland på ena sidan och bland annat Frankrike och Storbritannien på den andra. Många av striderna utkämpades på Krim-halvön men även på Åland och i Finland. Krimkriget utkämpades mellan 1853 och 1856. I dag kallas den här konflikten oftast för Krimkriget.

Runeberg, Johan Ludvig.

[1804–1877] Finlandssvensk författare och poet. Är mest känd för verket "Fänrik Ståls sägner" (1848–1860). Betraktas i dag som Finlands nationalskald.

Slöör, Kaarlo Alexander.

[1833–1905] Finsk journalist, översättare och poet. Var chefredaktör för den finska tidningen Virallinen lehti. Publicerade

dikter under pseudonymen Santala. Är mest känd för sina översättningar av Shakespeares "Macbeth", "Fänrik Ståls sägner" och Henrik Ibsens "Ett dockhus".

Vepsiska.

Ett finskt språk som talas av folkgruppen vesper. Språket talas av cirka 10 000 personer i området kring St Petersburg.

Votiska.

Ett språk som i dag bara talas av ett 20-tal personer i några byar utanför St Petersburg i Ryssland. Språkets närmaste släkting är ingriskan.

Fler böcker: E-boksforlaget.se

Om du gillar e-böcker om historia så kommer du att gilla utbudet hos E-boksforlaget.se

Här kan du söka bland e-böcker från flera olika förlag om en rad olika ämnen, bland annat historia och arkeologi.

Alla titlarna går att hitta hos de flesta e-bokhandlare, i iTunes samt på många bibliotek.

Här är några exempel på titlar:

Klassiska deckare

- "Sherlock Holmes: »Gloria Scott»"
- "Sherlock Holmes: Beryllkronan"
- "Sherlock Holmes: De fem apelsinkärnorna"
- "Sherlock Holmes: De rödhårigas förening"
- "Sherlock Holmes: Den avhuggna tummen"
- "Sherlock Holmes: Den blå karbunkeln"
- "Sherlock Holmes: Den försvunna brudgummen"
- "Sherlock Holmes: Den försvunna kapplöpningshästen"
- "Sherlock Holmes: Blodbokarna."
- "Sherlock Holmes: Det spräckliga bandet."
- "Sherlock Holmes: Den grekiske tolken"
- "Sherlock Holmes: Musgraves ritual"
- "Sherlock Holmes: Det gula ansiktet"
- "Sherlock Holmes: Det hemlighetsfulla mordet vid skogssjön"
- "Sherlock Holmes: Den hemlighetsfulla patienten"
- "Sherlock Holmes: Börsmäklarens biträde"
- "Sherlock Holmes: En skandal i Böhmen"
- "Sherlock Holmes: Krymplingen"
- "Sherlock Holmes: Lorden och hans rika amerikanska brud"
- "Sherlock Holmes: Mordet i Reigate"
- "Sherlock Holmes: Tiggaren med den kluvna läppen"

Arkeologi

- "Solgudens yxa och Tors hammare"

- (1899)
- "Hällristningarnas ålder" (1869)
- "Feniciska kolonier i Skandinavien" (1875)
- "Hällristningar på Kinnekulle" (1892)
- "Forntidens perioder" (1892)
- "Hur gamla är hällristningarna?" (1869)
- "Bohusläns bygdeborgar" (1909)
- "Bohuslänska hällristningar" (1879)
- "Fynden i Troja" (1878)
- "Förbindelse mellan Skandinavien och vestra Europa före Kristi födelse" (1889)
- "Svear och götar under folkvandringstiden" (1905)
- "Husaby kyrka" (1899)
- "Hällristningarna i Järrestad" (1881)
- "Nordens fartyg från hednatiden" (1872)
- "Anmärkningar rörande figurteckningar från forntiden" (1842)
- "Grafkistor af klufna och urhålkade stockar" (1894)
- "Den svenske solguden och den svenske Tyr" (1906)
- "Skånska fornminnen" (1853)
- "Ölands fornminnen" (1874)
- "Tors hammare" (1872)
- "Våra fornminnen – vad de lära oss" (1916)
- "Sveriges fasta fornlämningar från hednatiden" (1901)
- "Förstörda fornminnen i Bohuslän år 1924"

Djur & natur

- "Svenska djur i folktron" (1898)

- "Skäggets historia" (1893)
- "Kattens kulturhistoria" (1882)
- "Djurens sömn" (1889)
- "Katten i forntida Egypten" (1889)
- "Ett dygn på månen år 1870"
- "Orkidéernas historia" (1894)
- "Blomsterspråket" (1888)
- "Sveriges hundraser" (1880)
- "Guide till biskötsel" (1885)

Kulturhistoria

- "Midvinterns solfest" (1894)
- "Julen på 1870-talet – Skildringar och illustrationer i svenska tidskrifter"
- "Om julens härkomst" (1899)
- "Julen i Skåne på 1820-talet"
- "Nyaste och tillförlitligaste Drömboken" (1918)
- "1870-talets bästa tips för frisyr och utseende"
- "Lyxens historia" (1870)
- "Gaffelns historia" (1889)
- "Kanalbyggen på planeten Mars" (1888)
- "Vårt solsystem" (1878)

Resor

- "Ett besök i Venedig år 1878"
- "Strandgatan i Visby år 1879"
- "Resa på Dalslands kanal år 1877"
- "Nyköpings slott" (1877)
- "Ett besök i Marstrand år 1882"
- "Min resa i Blekinge och Kalmar år 1854"
- "Resor med luftballong år 1873"

- "Runlejonet i Venedig" (1871)
- "En utflykt på Mälaren år 1871"
- "Skildring af Vestergötland år 1882"
- "Kalmar slotts historia" (1880)
- "Ett besök i Södertälje år 1881"
- "En färd på Donau år 1882"
- "Ringmuren i Visby" (1874)
- "Fredrikstens fästning och Karl XII" (1879)
- "Petras helgedomar" (1921)
- "Ett besök i Boxholm år 1885"
- "Ett besök i Roms katakomber år 1870"
- "Skildring av Riseberga klosterruiner" (1874)
- "Borgholms slottsruin" (1878)
- "Rundtur i södra Frankrike år 1880"
- "Ett besök på Djurgården sommaren 1868"
- "Sigtunas tidiga historia" (1872)
- "Helgeandskyrkan i Visby" (1878)
- "Norrköpings historia" (1871)
- "Ett besök i Waxholm år 1870"
- "Vadstena slott" (1875)
- "Skildring av Island" (1870)
- "Besök på Gripsholms slott år 1895"
- "Ett besök i Rom år 1870"
- "Besök på Helgoland år 1874"
- "Guide till Uppsala år 1875"
- "Kyrkoruinen S:t Katarina i Visby" (1877)
- "Gripsholms slott" (1877)
- "Ett besök i Strängnäs år 1874"
- "Ett besök i Visby år 1906"
- "Bohus fästning" (1869)
- "Ett besök i Ystad år 1872"

Svensk geografi

- "Märkliga orter i Sverige" (1883)
- "Skildring av Värmland år 1882"
- "Skildring av Dalälven år 1876"
- "Skildring av Ångermanland 1882"
- "Skildring av Bohuslän år 1882"
- "Skildring av Dalsland år 1882"
- "Skildring av Närke år 1882"
- "Skildring av Öland år 1882"
- "Skildring av Stockholm år 1882"
- "Skildring av Västmanland år 1882"
- "Skildring av Härjedalen år 1882"
- "Skildring av Gästrikland år 1882"
- "Skildring av Jämtland år 1882"
- "Skildring av Göteborg år 1882"
- "Skildring av Halland år 1882"
- "Skildring av Blekinge år 1882"
- "Skildring av Gotland år 1882"
- "Skildring av Södermanland år 1882"
- "Skildring av Östergötland år 1882"

Vikingar

- "Vikingatidens Lund och Birka" (1909)
- "Jomsvikingarnas saga" (1888)
- "Fyndet av vikingaskeppet i Gokstad år 1880"
- "Hervars och Hedreks saga" (1888)
- "Carl Larssons Uppsala-tempel" (1908)
- "Sagan om Ragnar Lodbrok och hans söner" (1880)
- "Sverige och vikingafärderna västerut" (1924)